

VI. 1. Kamilův marný boj o záchranu před peklem – děj

Na scénu, se svým obávaným notesem, vstupuje Ďábel. Po třech krocích se zastaví, začne něco hledat, ale posléze najde a pokračuje v chůzi. Přichází rovnou k ležícímu Kamilovi, zastaví se vlevo od něj, rozevře papíry a hned přejde dozadu za něj, začíná něco psát. Jen malou chvíli po něm přicházejí všichni duchové a obstupují je do půlkruhu.

*Černá
Bílá Pragmál
Naturál Reál

Ďábel

Kamil*

Ďábel: „Pan Záluba. Pokyne rukou s propiskou. Už můžete vstát.“

Kamil (zůstává ležet): „Ne, díky. Mně je tady dobře.“

Ďábel dobře naladěný, opravdu jej to pobavilo: „Byla to zábavná kratochvíle. Skutečně velmi vkusné. Vrací se k úřednickému tónu, ale prozatím velmi slušně: Ale jestli dovolíte, opravdu už musíme vyplnit ty formuláře.“

Kamil (vstává do polosedu, nebo si klekne, aby byl vidět): „Tak počkat. Teď přece musí proběhnout soud, ne? Rozpaží ruce a dovolává se souhlasu publika. A v něm se ukáže, co všechno jsem za tu poslední hodinu dokázal a jaký osud si eó ipsó zasloužím.“

Ďábel zatím se ještě ovládá. Zavře složku, drží ji ve spojených rukou před sebou: „Vskutku, pane Zálubo? Jemná, ale zřetelná ironie v hlase. Přechází dopředu zleva od Kamila. Duchové musejí být postaveni tak, aby nepřekáželi. A co že jste to vlastně za poslední hodinu dokázal?“

Kamil (zeširoka): „Nó-ó... Tak především...“ napočítá na prstech jedna „A taky jsem...“ napočítá dvě „Ale hlavně...“

Ďábel pokývá hlavou: „Ano, asi tak. otevře opět papíry: Vaše trvalé bydliště? Zaživa, myslím.“

Kamil (skáče na nohy a jde k ďáblovi): „Ne tak zhurta. Slyšel jsi, co jsem ti říkal? Zaživa, myslím? Nemůžeš mě jen tak zatratit!“

Ďábel na něj upře a-co-z-toho pohled, ten, jenž se nejlépe vrhá přes horní obroučky brýlí, pod nímž Kamil poněkud znejistí a couvá. Tedy podobná situace jako před „Vedl jste špatný život...“

Kamil (zkouší to, velmi naléhavě, zoufale): „Já se snažil. Snažil jsem se. Totiž... já...“

Ďábel se k němu natočí a dál jej provrtává pohledem.

Kamil (velmi nejistý, vztáhne ruce k Ďáblovi): „Nikdy jsem nikomu...“ Ruce mu poklesnou.

Ďábel začne lehce a téměř soucitně kroutit hlavou.

Kamil (připojuje nervózní gestikulaci): „Ono... víš... nemůžeš...“ *Kamil svěsí ramena, vzdává se „Ach jo.“* Otáčí se k publiku, až mírně doprava (dosud byl natočen k Ď.).

Ďábel (zhluboka se nadechne a se znatelným sebeovládáním): „... zaměstnání?“

Kamil (zoufale, nejprve k divákům, popojde doprava): „Ale no tak, už jsem svoji lekci dostal! Všechno jsem to pochopil, jsem teď úplně jiný člověk! Ted' k Ďáblovi, Popojde k němu. No fakt, pusť mě do nebe, dám ti pade.“ Předstírá hledání bankovky, kterou u sebe samozřejmě nemá.

Ďábel (s krajním opovržením): „Přestaňte fňukat.“

Kamil klekne, vzpíná ruce k Ď.: „Já to myslím vážně! Všechno mi to vysvětlili! Dobro, zlo, všechno chápu, aleluja!“ *k duchům* „Že jo? pauza Tak řekněte něco! Co? Vstává, jde k nim. Naturále?“

VI. 2. Kamilova definitivní porážka – děj

Všichni duchové, jeden po druhém, jak kolem nich Kamil prochází, uhýbají pohledem, nervózně přešlapují, vytáčejí se, vrhají křečovitě úsměvy. Kamil se zklamaně otočí čelem k divákům, sklopí oči. Stojí asi 2 kroky před duchy.

Ďábel celá replika musí být více méně zhurta, protože to zase oddaluje vyplnění kolonky „zaměstnání“: Natočí se mírně dozadu ke Kamilovi a duchům: „Nemají co říct, pane Zálubo. Nikdy neměli. Ted' pomalu přechází dopředu doprava a zřetelně a rezolutně obviňuje diváky. Jsou to jen stíny toho, co si lidé myslí, že vědí o dobru. Manifestace všech vašich samolibých výmluv a ukřivděných ospravedlnění. Rázně se otočí ke Kamilovi dozadu: Jak jste si vůbec mohl myslet, že vás spasí? Jde rázně k nim, zastaví se asi 4 kroky vpravo od nich: Zmizte, malí duchové, apagete!“ rozhání duchy „Vraťte se zpátky do knih a lidských snů. Už tu nemáte co pohledávat, kšá.“

Duchové přicházejí zprava, po rozloučení s Kamilem odcházejí doleva a pryč. Před Kamila předstoupí první Relá. Triumfálně mu pod nos jako trumfové eso strčí Velkého Šizuňka a vítězoslavně odkráčí pryč. Další přichází Pragmál, který Kamilovi divoce zatřepe pravicí.

Pragmál: „Ale užili jsme si to, co, pane?“ Jeho veselost nikdo nesdílí, proto to působí strojeně a nepatřičně.

Pragmál odchází, přicházejí Reláty.

Bílá Reláta: „Rády jsme tě poznaly, Kamile.“

Černá Reláta: „Zas tak rády ne.“

VI. 3. Opětný vpád filosofů se standardní snahou o obstrukci pro obstrukci – argumentace

4

Ďábel (ztrácí sebeovládání a odchází doleva dozadu, ale otočí se k F a s rukama založenými na prsou sleduje, kam to povede tentokrát): „U všech červů! Už jsou tady zase!“

Filosofové zaujmou pozici v kompaktní hromadě, Kamil horlivě přikyvuje všemu, co říkají.

Následující repliky rychle navazují, mohou začínat ještě před koncem repliky předchozí. Se začátkem repliky se také vychází.

F2 (přechází k F1, postaví se po jeho levé ruce): „Bedlivě jsme pozorovali jednání zde Záluby Kamila a dospěli jsme k názoru, že důrazně: zcela vyčerpal potenciál všech etických te-orií, které mu byly předloženy.“

Filosof č. 4 přechází na pozici F2: „Po jejich náležitém přehodnocení rozumně dospěl k závěru, že důrazně: žádná z nich není bez výhrad neproblematická.“

Filosof č. 1 přechází na pozici F3: „Kteréžto problémy identifikoval a uzpůsobil jim své jednání...“

F3 zároveň s F1 přechází na původní pozici F4: „... když dané te-orie odmítnul jako důrazně: nevyhovující.“

F1

Ďábel

F4

Kamil

F3

F2

Při následujících replikách filosofové vytvoří opět „štít“ kolem Kamila, tj. F2 zůstává na místě, F4 vyrazí zároveň s F3 a jeho replikou a postaví se za Kamila, F3 po jeho pravé ruce. Pak vyrazí F1 a jde dopředu před Kamila.

F3: „Veškeré domnělé mravní excesy za poslední hodinu tudíž nebyly ve vztahu k řečenému Kamilovi jeho zlým záměrem...“

F1 vyrazí až po dokončení repliky F3: „... ale nešťastnou externalitou, za niž nenese zodpovědnost.“ F2 a F3 položí ruce Kamilovi na ramena, F4 ruku na jeho hlavu a F1 založí rozhodně ruce na prsou.

Ďábel popojde dopředu přibližně na své výchozí místo v VI.3: „Dost už těch planých tlachů! Se spravedlivým rozhořčením, vyčítavě: Kdo si myslíte, že jste, abyste mi mluvili do řemesla!“

Filosofové opět postupem v kruhu proti směru hodin se seřadí šikmo mezi Kamila a ďábla, levou ruku si položí na srdce a pak sborově): „Filosofové!“

F1

F2

Ďábel

F4

Kamil

F3

Ďábel poodchází doleva až ke kraji pódia: „Co vám dává právo? Promiňte, kohože to tady vlastně Hospodin srazil z nebes, aby trýznil duše zatracených? Otočí se prudce k filosofům, předchozí větu i následující slova s co největší ironií. Vás? Nemyslím si!“

F1 vyráží směrem k ďáblovi, mluví hned: „Právo? Naše právo je komentovat dění ve světě a všech jeho metafyzických rovinách!“

F3 vyrazí v okamžiku, kdy F1 dorazí, začne ještě před koncem předchozí repliky: „Především v jeho metafyzických rovinách!“

F1 rychle naváže, takže rozběhlí a nadechli F2 a F4 se zastaví a zarazí: „A to právo nezávisí na tom, co jsme, kdo jsme a už vůbec ne kde jsme!“

F4 ihned naváže, zatímco F2 se nadechne, ale zatím nestihne: „My říkáme, že zde takzvaný Kamil Záluba nenašel správnou cestu, protože neměl dostatek alternativ!“

F2 nejistě se rozhlédne, ale když je ticho, tak konečně dodá to svoje: „A když to říkáme my, tak máme možná pravdu! A v tom možná je víc síly, než v celém pekle dohromady!“

Všichni filosofové se prudce otočí k divákům, souhlasně pokývají hlavou a spokojeně založí ruce na prsou.

Ďábel se svou replikou přejde za filosofy doprostřed a mírně dozadu, takže představuje vrchol přibližně rovnostranného trojúhelníku, jehož základnou je spojnice Kamil – filosofové: „Ani na to nemyslete! Tahle fraška je u konce!“

F3 odsune se doleva, a chystá se na vyvolávání – tentokrát je ovšem jeho pozice zrcadlově symetricky obrácena zprava doleva: „Nic není u konce! Žádáme další hodinu!“

F2 odsune se doprava (více dozadu než je F3) a může začít s nějakým rytmickým pohybem: „Žádáme moc, moc a moc dalších duchů etických te-órií!“

F4 postaví se vedle F2 a připojí se k jeho pohybům: „Emotivismu, kognitivismu, preskriptivismu, intuicionismu...“

F1 přiřadí se vedle F4 a taky pohyb: „Necht' započne invocace!“

Kamil se nadšeně posmívá Ďáblovi a taky se zapojí do pohybu. F3 se nadechne – když najednou velmi ostře vpadne Ďábel:

Ďábel

F1 F4 F2

F3

Kamil

VI. 4. Filosofie nad právo a morálku – děj

Ďábel (již úplně vypadl z role, nepřičetně): Nejprve na místě, ale velehlasitě a extrapřísně: „Dost! Nyní přechází k F3, když je u něj, F3 teprve vydechne a dělá, že se ho to netýká. Nechte toho! Tohle já nebudu trpět! Pak Ďábel přechází před F1, 2 a 4, ti přitom postupně ustávají s pohybem. Já jsem světloňoš, jitní kníže výhni pekelných, svrchovaný vládce temnoty a já potřebuju mít oštemplované formuláře! Už je přešel, ale ještě se k nim zprava otočí. Formuláře!“ Pauza a prudký obrat na opačnou stranu a řve na Kamila „Jméno, bydliště, zaměstnání?!“

Kamil (během předchozí repliky se stále pohyboval, i když nejistěji a pomaleji, protože se zmenšoval počet „kolegů“; v úleku, postaví se do pozoru, jedním dechem): „Kamil Záluba, Střelice u Brna, daňový podvodník a penězokaz!“

Ďábel dá nějak najevo nevýslovnou radost – dostal toho lumpa! To bude jednoznačné řízení a exemplární trest! Jenže –

F3 s bohorovným přesvědčením o vlastní pravdě, zvednutýma rukama naznačuje „stop“, přitom míří k ostatním F: „Zanechte zbytečných otázek – dodatečné informace náš názorový střet nevyřeší!“

F2: „To může pouze filozofie!“ A opět naznačí onen „invokační“ rytmus.

Ďábel (s ďábelským klidem a ironickým úsměvem jen tak přes rameno, protože jen máloco může být tak jasné a jednoznačné jako tento případ): „Ale – on říkal se sladkým důrazem: daňový podvodník.“

F1 rezolutně, bez diskuse: „Nehraje roli.“

Ďábel (už bez úsměvu, ale stále důrazně, mravokárně): „Penězokaz!“

F4: „No bóže.“

Ďábel (otočí se už přímo k F, stále to uvádí jako nezpochybnitelný argument, ale už bez důrazu, spíše s překvapením, že to někdo nechápe): „Parazit na daních společnosti. S úšklebkem: Na rozdíl od vás nelegální.“

Následující repliky musejí být opět velmi rychlé, aby ďábla vytočily.

F3 dotčeně, skoro bojovně: „A tím chcete říct co?“

F4 rukou jej mírní: „Ať si je třeba vrahem, na tom nezáleží!“

F1: „Ne, dokud nebude stanovené kritérium!“

F2: „Jo!“

Ďábel práskne všemi svými složkami a propiskami na zem, v zoufalém gestu se chytne za hlavu, upne pohled k nebi a vydere ze sebe neartikulovaný skřek. Filosofé si plácají na znamení vítězství, přitom si nejsou jisti, jestli si pláclí už všichni, proto to počítají a opakují. Až je vše v pořádku, zaujmou samolibou pózu nejvyšší autority.

Kamil, kterému se mezitím viditelně ulevilo, se Ďáblovi vysmívá.

Kamil (škodolibě, posměšně, během repliky předvede několik gest vyjadřujících sebejistotu – ruce zkřížené na prsou, ruce spojené za hlavou, za zády): „Vzdej to, na ně nemáš! Na ně seš krátkej!“ Ďábel si ztěžka usedá, třese se a upírá zničený pohled do prázdna – systém se mu sesypal. Ted' s ironickým soucitem: „Mohl sis to všechno ušetřit, kdybys mě pustil! Tak co? Provokativně, vyzývavě: Vyvoláme si ještě pár duchů? A ted' na rovínu, s intonací vyjadřující, že jiná než kladná odpověď nemůže následovat. Možná přitom dokonce položí ďáblovi ruku na rameno: Nebo mě konečně necháš jít do nebe?“

Ďábel zoufale, upřímně, bezradně: „Ale vy nemůžete do nebe, Zálubo, vždyť by mi vás tam nevzali! Oni mi sem pošlou revizi!“

Kamil poplácá jej po zádech a bohorovně s nějakým tím gestem sebejistoty odchází doprava: „Nemáš na vybranou. Nemůžu přece zůstat napořád v očiště...“

VI. 5. Ďábelské řešení – filosofové i Kamil do očiště

Ďábla náhle něco napadne. Podívá se krátce na Kamila, dlouze na filosofy, pak se velmi zlovlně usměje do publika. Vstane, pln své původní důstojnosti, opráší se. Kamil jej nedůvěřivě pozoruje.

Ďábel nejprve s hraným zamyšlením: „Napořád v očiště, říkáte? Slavnostně, důstojně, jako by vyhlášoval vítěze nějaké televizní soutěže: Filosofové! *(Ti se k němu s překvapením natočí.)* Jste volní! Peklo je pro vás příliš malé místo – „a získávají cenu:“ Vaší doménou teď bude očiště!“ Filosofové to nejprve mlčky proberou, gestikulují pro i proti, nakonec pokývou hlavou a navzájem si blahopřejí podáním rukou, tak, aby zaplnili čas do nejbližších svých replik.

Kamil (začíná chápat, ale ještě si to potřebuje ujasnit a ujistit se, tedy nějaké gesto rukou naznačující „proberme to“, „moment, pomaleji“): „Počkej...“

Ďábel jde dopředu, monumentálně mluví k imaginárním podřízeným s pohledem upřeným vzhůru nad diváky: „Pusťte filosofy z kotců! Ať si tu udělají vlastní peklo.“ A bez monumentality, ale zato s ironií a s nevráživým pohledem na Kamilovi „A nezapomeňte si vyvolat dost duchů!“

F1 popojde k ďáblovi, lehce mu poklepe s uznáním na rameno: „Výborný nápad!“

Kamil (s panikou, přichází k ďáblovi z druhé strany, tj. zprava, snaží se hrát úsměv – jakože pochopil tento vtip, ale vůbec si není jistý): „Hele, tak teď vážně...“

Ďábel založí spokojeně ruce na prsou: „Uvidíme, zdali tu ještě někdy někdo bude chtít zdržovat!“

Filosofové se pomalu a s nevyhnutelností ledovce kradou za Kamila. - To by bylo efektní, na druhou stranu možná dlouhé – bylo by to těžké např. pro Ďábla a pro F1. Navíc filosofové jsou spíše divocí, překřikují se, pobíhají atd.

F4 (přejde ke Kamilovi, zprava jej vezme kolem ramen a odvádí dále doprava, tedy od ďábla a kolegiálně): „Nebojte se, skvěle si to tady zařídíme!“

Kamil pravou ruku natahuje směrem k Ďáblovi, jako by se jej chtěl chytit: „Hele...“

F2 přichází ke Kamilově pravé ruce, čímž mu uzavírá cestu k Ďáblovi, vesele, povzbudivě: „Uděláme tu z toho místo rozjímání!“

Kamil naklání se dopředu, aby na ďábla aspoň viděl, pokud mu to přátelské objetí od F4 dovolí: „Ale já...“

F3 popojde tak, aby Kamil na d'ábla už ani neviděl, tj. postaví se vedle F2, ale více dopředu a nejprve klidnou intonací nedělní chvilky poezie: „A můžeme tu diskutovat o dobru a teď už divoce, nadšeně, maniakálně: až do konce Stvoření!“

Filosofové chytí Kamila a křičícího kopajícího jej odvedou z jeviště. (Ano, už nyní – když se jim dostal do spárů, prostě se jej chopí. Opět by bylo těžké vymyslet, co by měli na jevišti dělat během další Ďáblový repliky.) Ďábel ze za nimi spokojeně ohlíží.

Ďábel teprve teď zruší pózu se rukama na prsou, popojde kousek za odchozími a spokojeně si zamne ruce. V intonaci škodolibá radost: „Dostal jsem tě, Zálubo! Následující věta intonací typu „však já jsem ti to říkal“. Ďábel se během ní vrací ke svým papírům. Však ty se ještě rád připlazíš k bráně pekelné! Otočí se opět směrem, kudy byl Kamil odveden a velmi přísně, drsně, rozhodně. Ale to ti už bude uzavřena!“

Kamil zpoza zákulisí: „Co? Ne! Néééééé! Pro lásku boží, néééééé!“

Ďábel poté sebere ze země své formuláře a propisku a uspokojeně si udělá poslední poznámku. Zaklapne notes.

Ďábel (spokojeně a s úsměvem k divákům): „Tak. Dobrá věc se podařila.“ Odchází stejným směrem jako K. a Ff.

VI. 6. Dohra + děkovačka

Ďábel odchází z jeviště, z druhé strany – ovšem ihned s koncem Ďáblový repliky, jinak by to diváci pochopili jako konec přichází Asklépios. Nejistě se rozhlíží kolem sebe.

Asklépios (s nadějí k divákům): „Jsou tohle Elysejská pole?“

Na scénu vtrhne Kohout se sekerou v ruce. Postaví se šikmo dozadu za A.

Kohout (potězká sekyru a krvechtivě): „Hádej znova!“

Asklépios v panice utíká pryč. Kohout jde pomalu k divákům a stále výhružně potězkává sekyru. Na pódia (uprostřed šířky) náhle spustí sekyru na zem tak, aby to bylo slyšet a mírně se hlavou ukloní divákům. Diváci asi začnou tleskat nebo pískat. Úder sekery zároveň bude pokynem pro ostatní aktéry, aby se šli poklonit či se zabarikádovali v C32. V tomto druhém případě by se před pískající dav odvážně vrhnul Naturál a vášnivě by kohouta unesl do bezpečí. (Nezapomenout sekyru – bude se v této variantě hodit na barikádě!)

1. V prvním případě kohout stále stojí a před tleskající diváky přicházejí filosofové a vedou mezi sebou (tj. F3+F4, Kamil, F1+F2) nešťastného Kamila. Postaví se po kohoutově levé ruce.
2. Vzápětí za nimi přijde d'ábel, postaví se po kohoutově pravé ruce – a možná si udělá nějakou poznámku.
3. Svým charakteristickým způsobem se přihnou duchové kromě Naturála a postaví se vedle filosofů.
4. Vedle d'ábla se seřadí všichni smrtelníci, tj. Inkvizitor, Elizabeth, Asklépios, Eluáz a

sluhové.

5. Přichází Naturál, zezadu si k sobě přitáhne kohouta a dlouze a vášnivě jej políbí (to je Martinino přání).

sluhové – Elu. - Askl. - Eli. - Ink. - Ďábel – Koh.+Nat. - F1+F2 – Kamil – F3+F4 - duchové

6. To bude signál pro ostatní, aby se uklonili, začne to tedy od středu k okrajům.
7. V úkloně zůstanou, dokud Naturál nepustí zcela omámeného kohouta, který padne k zemi (ovšem ve skutečnosti musí být při vědomí, aby nepadl na sekýru).
8. Pokud budou diváci ještě tleskat, Naturál s pokrčením ramenou („no jak chcete“)
pomůže kohoutovi na nohy a opět jej dlouze políbí, tentokrát z druhé strany.
9. Znovu úklona.
10. Znovu pád kohouta.
11. Tentokrát ale všichni odejdou.
12. Naturál pak kohouta odnese.
13. A kdyby nedej bože pořád tleskali, Naturál opět kohouta přinese, tentokrát ale až na pravý kraj, ihned za nimi přicházejí všichni ostatní a seřadí se stejně jako předtím.
14. Jakmile přijdou jako poslední sluhové, spustí zleva vlnu úklony.
15. A opět oni spustí vlnu napřimení, tj. dokud se nezvednou sluhové, všichni jsou v úklonu.
16. To už bude stačit a všichni odcházejí. Kohout, Reláty a Eluáz půjdou vybírat výstupné. (Ostatní dopijí a začnou vše uklízet.)